

Черкаський державний технологічний університет. – К.: РВПС України НАН України, Черкаси: ЧДТУ, 2011. – 423 с.

5. Просторовий розвиток регіону: соціально-економічні можливості, ризики і перспективи: монографія / за ред. д.е.н., проф. Шевчук Л.Т. НАН України, Інститут регіональних досліджень. – Львів: Ін-т регіон. дослідж., 2011. – 256 с. – (Сер. “Проблеми регіонального розвитку”).

Наконечна К.В.,

к.е.н., доцент

Гайдученко Т.В.,

студентка

Національний університет

біоресурсів і природокористування України

УРБАНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Вплив глобалізації на показники урбанізації обумовлює надзвичайно важлива відмінність між нинішніми тенденціями і тенденціями минулого. Міста отримують більшість благ, принесених глобалізацією та поступовою інтеграцією економік країн світу. Люди прямують туди, де є робочі місця, які, своєю чергою, з'являються там, де здійснюються капіталовкладення і економічна діяльність. І те, і інше все частіше концентрується в містах, великих і малих, або навколо них. Однак далеко не всі міста створюють достатню кількість робочих місць, що дозволяє задовольнити потреби їх мешканців, число яких все збільшується. Більш того, не всі сегменти населення в рівній мірі користуються благами урбанізації; вони не доходять до тих, хто традиційно знаходиться в соціальній та економічній ізоляції, - наприклад, мігрантів.

В Україні спостерігається стала тенденція до зростання частки міського населення. У 1965 р. показник урбанізації України перетнув межу 50 %. Це сталося значно раніше, ніж загалом у світі. У світовому вимірі урбанізація подолати 50 % рубікон у 2007 р. Проте зростання кількості міського населення в Україні відбувається повільніше, ніж у країнах Європи. Адже у Європі вже у 1950 р. рівень урбанізації становив 51,5 %. Це відставання України від Європи поступово скорочується. Так, за прогнозами ООН у 2050 р. частка міського населення України сягне 79,0 %, а в Європі – 82,0 %.

До визначальних тенденцій урбанізації відноситься затихання темпів приросту міського населення. Чим більшим є рівень урбанізації, тим повільніше відбувається наступний процес поширення міських форм розселення. У минулому столітті вищі темпи приросту міського населення спостерігалися у повоєнні роки, в часи відновлення економіки і розбудови промислових центрів. (50-ті роки XX ст.). У наступні десятиліття ці темпи планомірно знижувалися як об'єктивне явище на тлі збільшення масштабів урбанізації.

Урбанізаційні процеси чутливі до економічних шоків. Так, світова економічна криза 1997-1998 рр. призвела до значного безробіття в багатьох країнах світу, особливо в містах, що негативно відобразилося на темпах приросту міського населення. В Україні в цей період відбулася масштабна хвиля еміграції, що розпочалася в 90-х роках XX ст. Це поглибило демографічну кризу і відобразилося у скороченні кількості населення країни загалом та кількості міського населення зокрема.

У більшості високорозвинутих країн у містах проживає 75—80% населення. Однак уявлення про те, який населений пункт треба вважати містом, у різних країнах мають значні відмінності.

Для сучасного етапу урбанізації в усьому світі характерний ріст і збільшення числа великих міст (понад 100 тис. осіб), що виконують різні функції (економічні, адміністративні, науково-освітні). Значно зросла кількість міст-мільйонерів. Урбанізація здатна зробити міста більш процвітаючими, а країну більш розвиненою і заможною, однак часто міста виявляються абсолютно невідповідними до виникнення просторових, демографічних та екологічних проблем, пов'язаних з урбанізацією. В цілому тенденції урбанізації в Україні формувалися на фоні загострення проблем та загроз економічній безпеці урбанізованих територій, а саме:

1. В екологічному аспекті: через поєднання таких факторів, як антропогенне навантаження, значна залежність від використання приватних легкових автомобілів і наявність величезних прилеглих до міст районів, що поглинають ресурси і в багатьох випадках зазіхають на заповідні природні території – в основному в інтересах приватного сектора, а не громадянського суспільства.

2. У соціальному аспекті: в зв'язку з формами міського розвитку, що приводять до нерівномірного накопичення багатств. Містам стає все складніше забезпечувати

інтеграцію внутрішньо переміщених осіб і обмін людськими, соціальними, культурними та інтелектуальними активами, включаючи культурну спадщину і антропогенне середовище, що призводить до просторової фрагментації за ознаками етнічної приналежності, доходів або за іншими соціальними рисами.

3. В економічному плані: через поширення безробіття і неповної зайнятості, існування різних форм нестабільних та низькооплачуваних робочих місць, що призводить до додаткових економічних обмежень, нерівного доступу до основних послуг і зниження якості життя для багатьох людей.

Список літературних джерел

1. Cohen B. Urbanization in developing countries: Current trends, future projections, and key challenges for sustainability. – Technology in society, 28.1.– 2006, P. 63-80.
2. Andersen, N. The urban community: a world perspective. Routledge, 2013.
3. Edensor T., Mark J., eds. Urban theory beyond the West: a world of cities. Routledge, 2012.
4. К.В. Наконечна, В.В. Листопад. Розвиток урбанізаційних процесів в регіонах України. – ДВНЗ «Київський національний університет імені Вадима Гетьмана». – Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи», КНЕУ, квітень 2017 р. – С.122-127.

Руденко А.Ф.,

магістрантка філософського факультету,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ФЕНОМЕН «ЛЮБОВІ ДО МІСТА» ЯК РУШІЙ ГРОМАДСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Місто – це унікальне середовище, яке здатне змінюватися, насамперед, завдяки зусиллям його жителів. Використовуючи інструменти локальної демократії та тактичного урбанізму, громадські активісти не бояться брати відповідальність за спільний простір, заручаються широкою підтримкою громадськості, працюють над налагодженням взаємодії з владою та місцевим бізнесом.